

Ethän ostanut

Ostovimma on taas pyyhältänyt lähes koko maailman yli. Niissäkin kulttuureissa, joissa joului ei ole mitään, ihmiset seuraavat läntisiä suuntauksia. Season's Greetings ja Season's Shopping ovat must. Eräässä Kiinan keskuksessa toimii jopa ympärivuotinen joulupukki.

Ennen joulua kaikki on kallista. Pitääkö ostaa silloin? Yksi vahva perustelu tietysti on, että monen ihmisen työpaikka on kiinni joulusesongista. Joillakin aloilla puolet vuoden myynnistä kertyy joulukuulta. Jos emme kuluta, tulee lama. Mutta pitääkö siltikään ostaa juuri silloin.

Olen penseä joululahjojen suhteen. Olen jo vuosikautia toiminut aikuisporukkani suhteen ainakin omasta mielestäni järkevästi. Lähetän ennen joulua itse kullekin viestin, jossa toivottelen mitä toivottelen. Lopussa kehoitan tarkkailemaan tiliä mutta vasta uuden vuoden jälkeen. Silloin hinnoista on otettu löysät pois. Pikkuiset pallinaamat ovat tietysti oma juttunsa niin kauan, kuin joulupukki on heille totta.

Kirja olisi yleensä onnistunut ja mieluisa lahja. Mutta pitääkö ostaa juuri ennen joulua ilmestynyt teos, josta tuskin on saatu arvioita tai muuta palautetta? Uusi heppoinenkin opus maksaa kolmesta neljään kymppiin. Onko se pakko saada uutena? Tammikuussa hinnasta on pudonnut kymppi ja muutaman kuukauden kuluttua vielä toinen, eikä tuote ole suinkaan väljähtänyt, pikemminkin päinvastoin.

Joulun alla järjestetään kovaan hintaan mitä kummallisimpia konsertteja, joissa takavuosien taiteilijat lämmittelevät ohjelmistoaan. Niitä markkinoidaan myös joululahjoina. Tällä saralla tuli ainakin yksi osoitus järkiintymisestä. Loistava taiteilijamme Karita Mattila joutui perumaan kaksi jäähallikonserttiaan, koska kuulemma kysyntää ei kertynyt. Siis yleisökö ymmärtämätöntä?

Päinvastoin, yleisö ymmärsi, ja sen ratkaisua pitää arvostaa. Tällaisen laulajan kuin Karita Mattilan konsertti jäähallissa on irvikuva musiikista. Siitä ei jää muuta mieleen kuin joidenkin sponsorilipuilla tilaisuuteen tulleiden öykkäröinti - olinpa kuuntelemassa kyltyyriä.

Palaan vielä kirjoihin. On monia kirjoja, joiden kohdalla taktiikkani ei toimi. Hinta ei vaan tunnu laskevan. Eräs kiinnostava kestoosuus on Esko Valtaoja. Kaiken käsikirjan hinta jököttää samassa. Toinen on Sofi Oksanen. Kyyhkysten alkuperäisen hintalapun päälle ei ole vielä kukaan liimattu keltaista tarraa.

Sofin Silberfeldt-kustantamon julkaisema hieno Solženitsynin Vankileirien saaristo pitää myös hintansa. Yllättävin on Donnerin omakehukirja Mammutti, josta vieläkin kinutaan lähes 80 euroa. Mutta Selänteen saanee kohta kymppillä.

No, kirjoja voi lainata kirjastosta, mutta jotkut on vaan saatava omaksi. Omaansa saa alleviivata ja siihen uskaltaa raapustaa merkintöjä, jopa liimailla leikkeitä muiden arvioista. Ja parin lukemisen jälkeen siitä tulee oikea aarre.

En malta vielä kukaan jättää kirjoja. Hesarin toimittaja Ikka Malmberg lähetti taannoin kyselyn kaikille Helsingin yliopiston professoreille. Hän tiedusteli, mitä kirjoja proffa on lukenut ja mitä hän pitää tärkeinä. Kyselyyn vastattiin yllättävän hyvin. Malmberg nimesi saamansa listan kirjojen kaanoniksi.

Listan alkupää on seuraava: Tolstoin Sota ja rauha, Dostojevskin Karamazovin veljekset, Joycen Odysseus, Goethen Faust ja Danten Jumalainen näytelmä. Kaksi ensimmäistä sai ylivoimaiset äänet, jäljempänä oli tasaisempaa. Tästä luettelosta voi valita mainion lahjan ensi vuodeksi.

pajen